

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Siralmas állapotunk.

(Sz—g.) Alkotmányos országban, a hol a nép által választott parlament hozza a törvényeket, ha hosszas küzdelem után is, de végül mindig diadalt arat a nemzeti akarat és az történik, a mit a nemzet az ország érdekében jónak és hasznosnak lát.

Az alkotmányos kormányzásnak ezen sarkalatos elve alól csak egy ország képez kivételt, az, a melyeknek talán legrégebb az alkotmánya: Magyarország.

Magyarországon a törvényes formák között, tehát a képviselőházban kifejezésre jutó nemzeti akaratot teljesen másodrangú tényezővé süllyesztette a nemzettel egyet érezni nem akaró és nem tudó királyi akarat.

Magyarországon a minisztereket az uralkodó nevezi ki, a kormányképesség feltétele tehát az uralkodói elvekkel ellentétben álló elveknek vagy teljes feladása, vagy azok ideiglenes kapcsolása.

A kormányképességnek ez a feltétele tragikumát jelenti minden olyan magyar államférfinak, a ki az ellenzéki padosorokon küzd a magyar nemzet jogaiért és kormányhatalomra vágyódik.

Tisza Kálmán a legizőbb vérű, legszenvedélyesebb ellenzéki politikus volt. A midőn miniszter, illetőleg miniszterelnök lett, egy egész más Tisza Kálmánt látott viszont az ország. Egy Tisza Kálmánt, a ki teljesen szakított multjával, a ki megtagadta mindazokat az elveket, a melyekért küzdött és a kit a bécsi udvarnak leghűségesebb szolgájává változtatott a miniszteri ki nevezés.

A koalíció idejében a független-ségi párt jutott többségre a parlamentben. Alkotmányos országban ennek a többségjutásnak az lett volna a következménye, hogy a függetlenségi párti képviselők kinevezett miniszterium a felségjogok tiszteletben tartásával fokozatosan megvalósítja programját.

De nem ez történt. A többségre jutott függetlenségi pártnak programjából ki kellett kapcsolnia a közjogi elveket. Nem a győztes, de a legyőzött fél diktálta a békefeltételeket és a függetlenségi képviselők közül lett miniszterek még azt sem valósíthatták meg, a mit az 1867-iki kiegyezés a nemzetnek biztosít: az önálló vámterületet és az önálló bankot.

És mert ragaszkodtak ehhez a két reformhoz, mert komolyan próbáltak érvényt szerezni a nemzet akaratának, tehát ott kellett hagyniok a miniszteri állást, hiába volt egy többségi párt a hátuk megett.

Minden magyar államférfinak ez a sorsa: választani a hatalom vagy az önmehtagadás között, választani az uralkodó és a nemzet között, mert mindkettőt nem lehet szolgálni.

Hiába vannak nagy államférfiak, hiába akarják a nemzet javát szolgálni, hiába küzdenek egy egész életen át, már a küzdelem kezdetén érezniök kell, hogy a kiküzdött célt soha el nem érhetik, hogy küzdelmük meddő.

Igy láncol le egy fejlődésre képes országot a nemzettel mindig ellentétben álló uralkodói akarat.

Igy válik a magyar államférfi tragikumára a magyar nemzet tragikumává.

Igy kell egy nemzetnek, egy alkotmánnyal bíró, önrendelkezését soha fel nem adott nemzetnek megtagadni önmagát. Igy szenvednek milliók, egy miatt.

Méhészet és selyemtenyésztés.

Új keresetforrások a székelységnek.

Az „Udvarhelyvármegyei méhészegyesület” folyó évi március 28-án d. u. 2 órakor tartotta meg közgyűlését a vármegyei házkistermében. A megye minden részéből összesereglett nagyszámu méhész megjelenése ékesen dokumentálta azt, hogy a nem régen elvetett mag csirába kapott, terebélyes fává kezd fejlődni. Mintha egyszerre ledült volna a maradiság megdönthetlenné hitt bástyája, az értelmiség mellett a kisgazdák nagy számban vettek részt a gyűlésen, tanubizonyítást téve arról, hogy a felcsapott láng nem szalmaláng, hanem világító szövétnék, mely bevilágítja az utat, a melyen haladva, eléri a székely nép anyagi boldogulásának forrásait.

A nagygyűlést Lányi Imre p. és táv. felügyelő, egyesületi elnök nyitotta meg keresetlen, de szívből jövő szavakkal. Majd Gál Imre egyesületünk érdemes, fáradhatatlan titkára számolt be az egyesület egy évi működéséről.

Csodálatos ember a titkárunk; Antheus az anyaföld érintésével kapott új erőt a folytonos küzdelemre — s nekem úgy tetszik, mintha titkárunk folytonos munkája, buvázkodása, fáradozása közepette ujjabb és ujjabb erőforrásokhoz jutva, a legnagyobb energiát fejté ki édes székely népünk minden irányban teendő kiművelésére.

Előttünk fekszik egyesületünk évkönyve, mely csaknem teljesen az ő fáradozásának gyümölcse. Évkönyv, mely nemcsak a statisztikai adatok rideg számaival tünteti föl, nem csak száraz beszámolója egy év fáradságos küzdelmének, hanem irányítója, tanítója a kezdő méhészeknek, s oktató, gyönyörköd-tető olvasmány a laikusoknak. (A terjedelmes mű (9 iv) megszerezhető Gál Imre egy-letit titkártól Székelyudvarhelyen, ára egyletit tagoknak 1 korona, nem tagoknak 2 korona.)

A gyűlés folyama alatt Székelyhidy Viktor miniszteri megbízott méhészeti tárgyai a jelenlevő tagok közt kisorsoltattak és Lörcinzi Béláné kegyes ajándékából izletes mézes sütemények osztatta ki a tagok közt, kik megrakodva a gyűlésen szerzett anyagi javakkal is vigan vonultak át a régi városháza nagyterembe egy új és eddig ismeretlen látványosság megtekintésére s egy szak-előadás meghallgatására.

E sorok írója méhész barátai előtt felvetette azt az eszmét, vajjon a sokat szenvedett, már-már posványba merülő, szinte akaratnélküli népet nem lehet-e új foglalkozási ágak felkarolásával életre kelteni, lábba állítani s az erdélyrészi vezető szerepet örök időkre részére biztosítani. Természetesen csakis oly foglalkozási ág meghonosítása kecsegtethet reménnyel, a mely befektetést nem igényel, a mely idejét csak rövid időre és csak részben köti le a népeknek.

A selyemtenyésztés meghonosítását óhajtott megkedveltetni a néppel, mely gazdasági ág ép oly időben nyújt foglalkozást s ezzel együtt mellékjövedelmet a népeknek, a mikor egyfelől a főbb gazdasági foglalkozások ideje még nem kövekezett be, másfelől pedig teljesen üres a zseb. Az eszme tet-szésre talált és a szekszárdi selyemtenyésztő felügyelőséget megkereste elnökségünk, hogy a selyemtenyésztés ismertetését tartalmazó füzetekből több darabot bocsásson egyletünk rendelkezésére. A nevezett felügyelőség a legnagyobb örömmel és készséggel teljesítette kérelmünk s egyben a gyűlés napjára lejött körünkbe Király m. kir. selyemtenyésztési felügyelő, ki vetített képekkel s vonzó előadásban ismertette a selyemtenyésztés fő mozzanatait.

A legnagyobb köszönettel és hálával kell megemlékeznünk a szekszárdi selyemtenyésztő felügyelőségről, mely felügyelőség a legmeszebb menő ígéretek helyezetté kilátásba, csak hogy a székely nép közt meghonosuljon ez az ismeretlen foglalkozási ág.

A selyemtenyésztés fő alkateleme az eperfák nagyban való meghonosítása s ezek beszerzése nem üt közik akadályokba, amennyiben, akinek eperfa csemetékre avagy sövénynek való eperfa bokrokra volna szüksége, forduljon vagy a selyemtenyésztő felügyelőséghez Szekszárdra, vagy az udvarhelyvármegyei méhész-egyesülethez Székelyudvarhely és korlátlan mennyiségben kap csemetéket. Az eperfa haszna többféle. A tikkadó nyári napon árnyas lomb borul a gazda udvarára, gyümölcse a gyerekek és a majorság kedvenc nyalánksága, tűzvész esetén a tűz elhárítódzásának egyik megakadályozója és levele a selyem hernyóknak egyedüli tápszere.

Első és legfőbb feladatunk az eperfák meghonosítása.

Minden székely gazda telkén elfér 2—3 darab, a temetőkert bekerítése sövény eperfákkal is csekély fáradságba kerül. A dülő utakra is ültethető eperfa, vizmosásos, hasznavehetetler helyek befásítására is a legalkalmasabb.

A csemeték befektetése mibe sem kerül, csak a legutolsó vasuti állomásról kell a megrendelőnek saját költségén elszállítania.

A selyemtenyésztés meghonosítása, megkedveltetése a községi tanítókra vár és én hiszem, hogy a mikép a méhészet meghonosításával, új életre keltésével ők voltak és jelenben is ők a zászlóvivők, a selyemtenyésztés körül is ők lesznek azok, kik a nép öntudatába belopják azt a gondolatot, hogy ma már a hernyókkal való foglalkozás sem szegény és a székely nép, ha nem akar elmerülni az enyészet tengerében, ha nem akar világot járó csavargóvá válni s ha méltó

akar lenni „ösi dicsőségéhez“, minden gazdasági ágat fel kell karoljon, hogy a különböző nyelvű és nemzetiségű népek vértelen tusájában a vezető szerepet kezébe ragadja és magyar hazánknak legyen a szélső keleten erős és hatalmas védő bástyája.

En hiszem, hogy e gazdasági ág idővel meghonosul, megerősödik, csak a kezdet néhez, a többi önként jó. Az elvetett mag csirát kell fogjon s a csirából terebélyes fává válhatik.

Bácsbodrogyvármegyében 1880-ban kezdett a selyemtenyésztés meghonosodni s ma már a megye lakossága körülbelül évi 1 millió koronát vesz be selyemtenyésztésből; lehet, ott is szeretik a honleányok a selyem bluzt és fejkendőt, de szeretnek a „hernyókkal“ is foglalkozni.

V—E—

Itt a „Turul“ — esattogtatja szárnyait.

Eljünk-e vagy pusztuljunk?

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Ismerve a kisemberek iránt érzett meleg rokonszenvét és különösen Székelyudvarhely város iparosai érdekében kifejtett közbejárásra érdemes tevékenységeit, kérem e közérdekű soraimnak helyet adni szíveskedjék.

„Turul“ cég alatt egy részvénytársasági cipőgyár nyitott raktárt Székelyudvarhelyt, a mely versenyre kel városunk és vármegyénk összes lábbelikészítő iparosival. E társaság nagy erejével oly érzékeny sebet ejt, amibe az amugyis teljesen önmagára hagyott és anyagilag szegény iparosok aligha bele nem pusztulnak.

E miatt való aggodalmaim késztettek arra, hogy az iparosság érdekében ennek nyilvánosan kifejezést adjak és létünk ügyében komoly munkára hívjam fel mindazokat, kik az iparosság iránt való jóakarattal, helyzetünk javítására törekvünk, segítségünkre kívánnak lenni.

Eltekintve attól, hogy mennyire káros következményei lesznek egy alapjában erős és állami támogatás mellett létesített cipőgyári raktárnak, ha komolyan gondolkozunk, ebből csakis okulást nyerhetünk a jövőre. A multak hibái felett hasztalan tündölnünk és hasztalan kárhoztatjuk a közel multban vezető szerepetvivő lábbelikészítő iparosokat, kiknek a régi megszokott rendszeren kívül, mindennemű változás nemcsak nehezére esett, hanem létesülését minden eszközzel megakadályozni igyekeztek.

Tehát most megjelent közöttünk egy intézmény, mely megtanít minket arra, miképpen kell a mai kifejlett korban törekedni, hogy mindnyájunk megélhetését egy közös intézmény által biztosítsuk. Megtanít arra is, hogy mennyire káros az összes lábbeli készítő iparosságra, ha saját érdekét kicsinyes okokból elhanyagolja, a viszonyokkal számot nem vet és a fejlődő korról haladni nem kíván, intézményileg nem törekszik létét és fejlődését biztosítani.

Igen tisztelt lábbeli készítő iparosság! A „Turul“ cipőgyár intézménye legyen tanulság nekünk arra, hogy ha későre is, de kissé másképpen gondolkozunk. Szerintem itt volna már az ideje annak, hogy erős akarral olyan intézmény létesítésén munkáljunk, mely képes lenne minket a minden oldalról szorongatott helyzetünkben megvédeni.

Hiszen szemmel láthatóan pusztulunk az átkos széthuzás következtében és a közel jövő teljesen megsemmisít, ugyanarra, hogy legtöbb iparostársunk még arra sem lesz képes, amit talán még most, végső erőfeszítésében meg tudna tenni.

Kedves „Turul“ madár! Tehát eljöttél töképezés zsidók képében, a mi elhagyott kis székely városunkba is, hogy a mit a mult évek pangása még meghagyott, azt te vedd el tőlünk. Hiszen bizonyos, hogy széjjelszórta, veled versenyre nem kelhetünk és könnyűnek látszik minket letörni.

De ha van a lábbelikészítő iparosságban életösztön, lehetetlen, hogy a jelen esetben ne okuljon és ne lássa be, hogy mire képes egy ipari részvénytársaság. Lehetetlenség most is azon téves hitben élni, hogy az Isten majd csak megsegít. Hiszen itt a bizonyosság rá, hogy ipari szempontból raját erőnkre, tudásunkra és erős akaratainkra feltétlen szükségünk van, hiszen az Isten is csak így segít meg.

E végből szükséges tudásunkat, erőinket s erős akaratunkat egyesíteni és létünk érdekében, minden lehetőet megtenni arra, hogy a végpusztulástól magunkat megmenthesük, mert ha ez soká így tart, egyfelől a községi fogyasztási szövetkezetekben elhelyezett feg házi munka, másfelől az állam által támogatott gyáripari intézmények és a rossz időszakok, vándorbotot adnak a kisiparos kezébe; megszűnik legnagyobb része adófizető polgár lenni; mehet gyárimunkásnak oda, a hol az állam jövőtől gyár keletkezett; ha ugyan még ott munkát kaphat, ha helyét már el nem foglalta ott is a külföldről behozott cseh és egyéb munkások tömege. — Vagy talán olyan tette szánja magát, hogy munkaképessége feyházi'ag értékesítessék! — Ebből az országnak haszna nem származik.

Az összesség érdekében szükséges, hogy azon lábbelikészítő iparosok, kik ezidőszereint hivatva vannak létünk érdekében tekintélyüket, tudásukat és minden erejüket a közös ügynek szentelni, talpra álljanak, hogy így együttes erővel a kívülről jövő versenyt kizárjuk, vagy legalább ellensúlyozzuk.

Tehát végre omoljanak le az indokolatlan válaszfalak és ha az utókor előtt méltók akarunk lenni iparos mivoltunkra, ugy egyszívvel és lélekkel, Isten segedelméből fel a munkára! Szervezzük meg, de gyorsan!

Imecs István,
lábbelikészítő iparos.

E NAP

Szombat, április

Hugó pk.

az új évnegyed kezdete.
Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék.

kat. Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f

— **Község, város magánféllel kötött szerződése.** Valamely községnek vagy városnak magánféllel való szerződéséhez csak alakszerű képviselőtestületi, illetőleg tanácsi határozattal lehet hozzájárulni, a község vagy város hirtelátólag jogügyleteket nem köthet. (Curia 911. II-10. 4122—P. 910. sz.)

HIREK.

A HALDOKLÓ GYERMEK.

Mintina most is látnám szegényt,
Mintha ő is engem nézne,
Mintha most is virágcsokrot
Tartana a jobb kezébe!

Virág nélkül, kendő nélkül
Sohasem jött iskolába,
Kis társai előtt zsebje,
Szivecskéje nem volt zárva.

Az iskolás fiúk, lányok
Egytől-egyig mind szerették;
Érkezik-e iskolába
Az ablaknál várták, lesték.

És ha megjött, körülfogták,
Ostromolták száz kérdéssel,
Kínálgatták mogyoróval,
Édességgel, dióbéllal.

Egyszer aztán elmaradott,
Édes anyja lefektette,
Könnyes szemmel, fájó szívvel,
Kérdő ajkkal állt mellette.

„Mi a bajod, hol fáj neked
Kis fiacskám, jó gyermekem?!
Éhes vagy-e, szomjas vagy-e,
Oh! mit adjak, mond meg nékem?“

A gyermek arca lázas,
Kicsiny szive gyorsan dobog,
Édes anyja ráhajolva
Keservesen sir-ri, zokog.

Három napig maradt szótlán,
Akkor aztán busan szólott:
„Édes anyám! mennybe viszem
A zsebkendőt, a virágot!“

Édes anyja mind a kettőt
Szive fölé elhelyezte,
S mosolygással az ajakán
Röppent el a fiu lelke.

József János.

— **Főispáni vizsgálatok.** A főispán Németh Albert pénzügyi titkár, Kovács János számtanácsos, Nagy János számvizsgáló és Péterffy István pénzügyi számellenőr közreműködésével minap nagy vizsgálatot tartott a városnál. Részletesen megvizsgálták a város és a rendőrkapitányi hivatal ügymenetét, kezelését. Ugyancsak főispáni vizsgálat volt a székelykereszturi főszolgabírói hivatalnál is, a hol Péterffy számellenőr működött közre.

— **Elhalt nagyasszony.** Özv. Bartha Pálné Gyertyánffy Rozália 87 éves tisztes korában elhalt Vargason, honnan hült porait a baróti r. kath. temetőbe március 29-én helyezték örök nyugalomra általános nagy részvét mellett. Az elhunyt nagyasszonyban Bobdai Gyertyánffy István kir. tanácsos, a tibódi születésű hírneves pedagógus, ki a székelyudvarhelyi r. kath. főgimnáziumnak a hatvanas években tanára, azután pedig a székelykereszturi tanítóképző intézetnek igazgatója volt, unokatestvérét vesztette el. Találónan jegyzi meg a családi gyászjelentő az érdemes elhunytól, hogy benne „Ismét ritkult azon magyar nagyasszonyok már kicsiny száma, kiknek jelszavuk: vallás, család, munkásság, hazafiasság, jótékonyosság“. Nyugodjék csendesen!

— **Egy helybeli festőművész sikere.** Jól eső örömmel vettük a lapok tudósításaiból azt hírt, hogy a Nemzeti Szalon idei tárlatán az országos nevű résztvevők között is feltűnt tudott kelteni képeivel egy tehetséges fiatal festőművészünk, Pállya Jenő, a helybeli főreáliskola tanára. Őszi színek és Virágos udvar című képeiről a legmelegebb dicsérettel beszél a kritika Pállya Jenőnek ez

nem első sikere. Tavaly a müncheni tárlaira is részt vett néhány képével s azokkal ott is elismerést szerzett a magyar festőművészetnek.

— **Elhullt a kisvirág**... Elhullt tövestől. Gyökere olt ölekezett a szülők szívében. A mérhetetlen öröm, melyet kis létele okozott, mélységes bánat lesújtó áldozata lett: Elhullt a kis virág — elhamvadt gyökere... Az ölelő kis karok dermedten fekszenek. Összeszorított két kis kezecskéjében rejtezik az ő egész világa: az anya, az apa szíve... Így keseregnek a szülők: Losdorfer Aladar és neje Galter Erzsébet elvesztett drága kincsük, egyetlen gyermekük: Magduska halála felett, aki életének 2-ik évében, gyöttrő szenvedés után, jobblétre szenderült. Temetése tegnap d. u. 4. órakor nagy részvét mellett a r. kath. szertartás szerint történt meg. „Pihen, mert elfogyott életereje... Boldog, mert leélte földi világát... Isten veled!”

— **A szabad lyceumi előadások** mult vasárnap befejezést nyertek. Tarcsafalvi Pálffy Aladar pénzügyi számtiszt volt az előadó, aki Székelyudvarhely város multját ismertette meg a legrégebb kortól napjainkig hazafias lelkesedéstől áthatott, vonzó előadásban. A felölelt nagy eszmekört igen érdekes vonásokban festette élvezetes, gyönyörködtető képpé. Csak azt lehet sajnálni, hogy a ritka ügyszeretettel megrajzolt képet az előadó papírosra nem tette és a marandó beccsel bíró előadást az utókornak hátrahagyni, módunkban nem áll.

— **Halálozások.** Ürmösy Balázs életének 29-ik évében Zeteléken; Mihályi János 67-ik éves korában Bögözben elhaltak. Az utóbbi a szövetségi eszme lelkes apostola volt községében s mint a bögözi fogyasztási szövetkezet elnöke, nagy tevékenységet fejtett ki.

— **Néptanítóból jogtudományi doktor.** Török József ujvidéki áll. polg. fiúiskolai tanárt, mint nekünk írják, az elmúlt hetekben a jogtudományok doktorává avatták a kolozsvári egyetemen. Szinte szokatlanul találkozik egy emberrel e három cím: tanító, tanár és jogtudor. Ezen elért eredményből is tisztán megismerhetjük Török Józsefet, láthatjuk azt, hogy milyen vasakarattal, fáradságot nem ismerő szorgalommal és rendíthetetlen kitarással dolgozott ő hosszú éveken keresztül, míg tervét megvalósította. Bámulatos munkarejű ember, aki képes volt 5—6 éven át tanítani, tanulni és a társadalomnak élni. Török József eredménye azért lehet mindenki előtt feltűnő, mert mint elemi népiskolai tanító lépett ki az élet iskolájába és kenyérkereset mellett önszorgalomból lett polg. isk. tanár és a jogtudományok tudora.

— **A székely név dicsősége** — **Párisban.** Barabás Nándor, a lisznyói Barabás-család tagja, aki a Székelyföldön Háromszék-megyében született és az asztalos-ipart Sepsiszentgyörgyön tanulta és már fiatal korában kiment Párisba, ahol tehetségével és szorgalmával tíz év alatt elsőrendű művészi butorgyárossá küzdötte fel magát, kitűnő vagyoni helyzetben van és a Párisba vetődő magyar ifjaknak áldozatkész pártfogója. A párisi „Figaro” hosszú cikket ír Barabás Nándor butorkiállításáról, amelynek egyrészét itt szöszertint közöljük: „A napokban a párisiakat meglepetés érte, midőn a Voltaire-

rakpart szögletén, a Beaune-utcában, a Tuilleries-szemből egy pompás kis palota újonnan feherített falai feltűntek. XV. Lajos de Nesle Maillen grófnőnek ajánlotta fel hajdan e csodás lakást s az most Barabás és Blondoau urak birtokába jutott, kik a multnak azon fényét és eleganciáját újra elővarázsolták. A tiszta stílusban való jártasságban kell, hogy fogalma legyen az embernek, hogy méltányolja azt, mit tett egy olyan művész, mint Barabás, midőn vállalkozott a mult felébresztésére, összehalmozva vele bámulatos butorait, a stílusnak csodás alkotásait. Egész Páris szorgalmasan látogatja és a művészet kedvelőinek lelke örülni fog ennyi szép dolognak láttára.

— **Ugron Zoltán elveszett, de megkerült.** Országra szóló valószínűsítő áprilisi tréfának tűnik fel az a tragikomikus állapot, melybe Ugron Zoltán, a székelykereszturi kerület munkapárti képviselője jutott Budapesten. Több képviselő és nejehez: kaáli Nagy Margitához levelet küldött, a melyek mindegyikében öngyilkossági szándékát bejelentette. A képviselők természetesen jelentést tettek a főkapitányságon, honnan a rendőrök és detektívek százaft mozgósították. Péntekre virradó éjjel az összes fővárost összekutatták. Hajnali fél 4 órakor aztán az Elite-szállóban megtalálták. Botár Béla kapitány ügyes eszével élt és Ugron kinyitotta az ajtót s az egyik párna alatt megtalálta őcska és rozsdás pisztolyt eldobozták Ekko. aztán Kállay és Lázár képviselők vették őrizet alá. Pénteken d. u. megérkezett családja, mely Ugront valószínűleg gondnokság alá helyezteti, ami ha nem is történnik meg, mandátumáról a pártja lefogja mondani, mert a képviselőház folyosóján a tekintélyesebb egyéni-égek körében az a feltevés alakult ki, hogy Ugron Zoltán a tréfáért után képviselőségét nem tarthatja meg. Egyelőre szanatoriumba helyezik.

— **Az Első Székely Baromfitenyésztő Egyesület** március hó 21-re összehívott közgyűlést, a tagoknak kellő számban való meg nem jelenése miatt nem volt megtartható. Az elnökség április hó 4-én (kedden) d. e. 10 órára a vármegyeház kistermében tartandó közgyűlésre ezután újból meghívja a tagokat. A közgyűlés határozni fog, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül.

— **Tanítók figyelmébe.** Felhívom a vármegye összes tanítóit, hogy a „Madarak és Fák Napját” ebben a tanévben is az ügyszó méltó buzgalommal ünnepeltesék meg a tanítványaikkal és az ünnepről az évkönyvben való felhasználás céljából tegyenek jelentést az Orsz. Állatvédő Egyesületnek (IX. Ernő-u. 11—13.) Egyúttal felhívom a tanítótság figyelmét arra, hogy az egyesület által kiadott „Miként ünnepeljük a Madarak és Fák Napját” c. füzetet onnan minden tanító ingyen és portómentesen megkaphatja kérésre. Kir. tanfelügyelő.

— **Nyugalomba vonult rendőr.** Gellérd Lajos városi rendőr 24 éves szolgálat után, a melybe a millénárius év kétszeresen számít, — nyugalomba vonult. 1889. február 1-én lépett a rendőri szolgálatba és azóta mostanig hivatását pontosan teljesítette. A nehéz szolgálatban férfias bátorságot tanúsított és büntetve egyszer sem volt. Másfelől pedig a polgárság érdekeit is szemelött tartva, hivatását úgy teljesítette, hogy kötelességét nem mulasztotta, de azért senkinek sem okozott alaptalanul kellemetlenséget. Gellérd Lajos egészségi okokból kérte és kapta meg nyugdíjazását. Szolgálati ideje alatt takaré-

koskodott s a szombatfalvi városrészben kevés birtokot is szerzett. Évenként 489 K 60 f nyugdíjat kap. Négy gyermekes családapa, de azért kisbirtoka és nyugdíja szerény igényeit kielégítik, mert józan életű, tisztességtudó ember, akit felebbvalói is szerettek. A nyugdíj-alap létesítése után Gellérd a második rendőr, aki élvezi anak áldásait. Szívesen kívánjuk, hogy minél tovább élvezhesse!

— **Bolgárkertészeti — kösziklan.** Jézus Krisztus, mint Istennek fia — Szent Péterre, a szilárd kösziklára alapította egyházát és ez az egyház nagy és a kösziklához hasonló erősségű mai napig is. Székelyudvarhely város tanácsa valószínűleg e nagyszerű példától felbuzdulva hozott határozatot a bolgárkertészeti ügyében; kijelölve javaslatában, melyet a képviselőtestület elé tesz, — *Szarkakő oldalát* bolgárkertészkedés helyéül. A példa szép és igen mélyreható jelentőségű, ezt feltétlenül elismerjük. Azonban az alkalmazás tárgyát, nem tartjuk arra alkalmasnak. Mert hát — igaz — a mai korban, mely a találmányok korszaka, sok minden lehetséges. De már — engedelmet kérünk — bolgárkertészeti, melyet rendszerint csakis folyók mellett szoktak berendezni — kösziklára létesíteni, talán még sem lehet. Nem is hisszük, hogy a város derek és agilis gazdasági tanácsosa egy ilyen tanácsi véleményhez szakértői hozzájárulását adta volna. Inkább csak áprilisi tréfának tekintjük az egészet s várjuk a cáfolatot.

— **Állatbiztosító szövetkezetek.** A kisgazdaságban a vagyon egy aránylag igen nagy hányadát képviselven a lábas jószág, rendkívüli jelentősége van annak, hogy a nép állatainak kárpótlás nélküli elvesztése ellen biztosíttassék. A földművelésügyi miniszter erre való tekintettel mindenütt elősegíti az állatbiztosító szövetkezetek megalakulását s kirendeltségei útján az alakuló szövetkezeteket anyagilag is támogatja. Az anyagi támogatás összege szövetkezetenként 300—600 korona s részben az első berendezkedés költségeire, részben az elhullások után fizetendő kártalanítások fedezésére van rendelve. Ujabbban ilyen támogatásban részesültek az erdélyrészi kirendeltség részéről az apahidai és marosfelfalvi állatbiztosító szövetkezetek.

Nyilt-tér.*

Missler F.

bremeni kivándorlási vállalkozó a magyar kir. belügyminisztertől 1911. március 21-én kelt és 45002. számú engedélyokiratok alapján

Budapesten

Kerepesi ut 1. sz. alatt és a határon

Csacszán

irodát nyitott. Mindennemű tudakozódások ennél fogva ezentul nem Bremenbe, hanem Budapestre intézendők e címre: Missler F. urnak, Budapest, Kerepesi ut 1. sz.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Legelőkelőbb márka

VILAGOSI

MARTY COGNAC

Jobb, mint a francia cognac.

FIGYELEM!
"AIDA" VERGE és "BLUE-STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Végeladás!

Az általam nyilvános árverésen megvásárolt Szentpétery Gergely-féle áruraktárt u. m. porcellán-, kőedény-, üvegáru, diszműtárgyak, háztartási cikkek és vegyesáru a míg a készlet tart, hétköznapon délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig mélyen leszállított árak mellett kiárusítottom.

Tisztelettel:

Heitz Vilmos,

a Gál János utóda cég tulajdonosa.

Borbély- és fodrászüzlet áthelyezés.

A közönség szíves tudomására kívánom hozni, hogy Kossuth-utca 9. sz. alól

borbély- és fodrászüzletemet

Székeludvarhelyt, Diák-téren, a ref. kollegium épületébe helyeztem át. A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve, vagyok készséges szolgálattal: **Mészáros Zoltán** borbély és fodrász.

Pályázati hirdetmény.

A székeludvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 127—910 számú, az országos M. B. Pénztár igazgatósága által jóváhagyott határozata értelmében a pénztár a következő állásokra pályázatot hirdet:

Egy 1600 K évi fizetéssel 480 K lakás pénzzel javadalmazott I. osztályu kezelő tisztii állásra, egy 1100 K évi fizetéssel és 360 K lakáspénzzel javadalmazott II. osztályu kezelő tisztii állásra, egy 800 K évi fizetéssel 300 K lakáspénzzel javadalmazott III. osztályu tisztii állásra.

A pénztár igazgatóságához címzett pályázati kérvények benyújtásának határideje a pályázati hirdetmény első megjelenésétől számítva 15 nap (vagyis 1911. április 17-én déli 12 óráig) A kérvényekhez melléklendő a magyar állampolgárságot, a teljes korúságot és 40 éven aluli kort igazoló születési bizonyítvány, a pályázó egészséges állapotát igazoló pénztári vagy hatósági orvosi bizonyítvány, továbbá az előképzettséget és eddigi alkalmazásokat tanúsító okmányok. Csatolandó továbbá egy oly nyilatkozat, mely szerint a pályázó kinyilatkoztatja, hogy sem a pénztár elnökeivel, illetve alelnökeivel, sem a pénztár alkalmazottaival, akikkel alárendeltségi vagy ellenőrzési viszonyba kerülne, rokonsági vagy sógorsági viszonyban nincsen.

Az I. kezelőtisztii állásra pályázók tartoznak a kettős könyvvitelben és mérleg készítésben való elméleti és gyakorlati jártasságot igazolni.

A megválasztottak egy évi próba szolgálat teljesítése és a szakvizsga sikeres letétele után véglegesítettnek. A próbaszolgálat ideje alatt 3 hónapi felmondással a szolgálati viszony felbontható.

A megválasztottak tartoznak a pénztár mindenkor érvényben levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatainak magukat alávetni.

A megválasztottak kötelesek állásukat nyomban elfoglalni.

A választásnál előnyben részesülnek azok, akik valamely kerületi m. b. pénztárnál vagy az Országos pénztárnál elöltött hosszabb ideig tartó sikeres szolgálatot igazolnak.

A székeludvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1911. március hó 23-án tartott üléséből.

Gábor s. k.
elnök.

Wagner s. k.
igazgató

B O R!

Fernengel Gyula székeludvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajattermés és vörös borok.

Szám: 1971—1911. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügy-miniszter 1906. évi július 6-án 14114/906. sz. alatt elrendelte, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságához tartozó Zetelaka község telekkönyveiben fölvevett mind azon ingatlanokranézve, a melyre az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. c. cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítások.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1911. évi április hó 24-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatom:

1. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatti jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az eljárásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Székeludvarhely, 1911. márc. 9.
Gyarmathy Ferenc, s. k. kir. törvényszéki bír.

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár.

kir. tszéki. telekkönyvvezető.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán, és Fa **Régiségeket** megbízottal azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz. Arany, brilliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös-mester

Kolozsvárt.

Lévelbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: **Dietrich** ékszerész Kolozsvár.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. I. zése a lesgzigorubb ellenőrzés mellett történik.

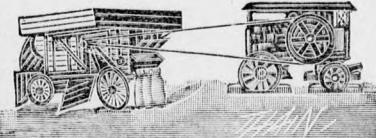
Gamis és Stoch
Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás belyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munka-
teljesítményű

motoros cséplőkészlet előnyös árban, kedvező fizetési módokkal teljes szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy forduljon megkereséssel.

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 66. szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalathoz, mely cég felszólításra árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.

REFORMÁTUS

**** DISZES ****

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTEK-
BAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

RÖNTYKERESKEDÉSÉBEN
SZÉKELY-UDVARHELYT

Eladó benzinmotor

Egy 3 HP 5 lóerőre kifejthető teljesen jó karban levő benzinmotor sürgősen eladó — esetleg részletfizetésre is. Cim e lap kiadóhivatalában

DELAWARE

VESSZŐ
ELADÓ.

Minden hibától, különösen jégveréstől mentes szép sima vessző a piros válfajból, jótállás mellett Küldök minden vevőmnek utasítást, arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima vesszőt, hogy minden száll megfakadjon, Ezer darabja az I. osztály 35 K Száz Másodosztályu vessző ezre 29 K Érmelléki legnemesebb és legbővebben termő faj. Előpénzben az összeg tízedrése küldendő.

Füzesi Imre Rákosliget.

Amortizációs tisztviselői kölesön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”.

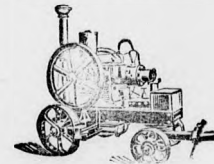
KOLOZSVÁR

Ferenc József-ut 7. a szám.

Válaszbélyeg csatolando.

CLIMAX

nyersolaj motorok,
lokomobilok és benzin
cséplőgarnitúrák

Teljes gyári szavatosság! Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve.

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok! Kérjen díjtalan ajánlatot!

Bachrich és Társa
motorgyári fióktelepe Budapest,
Szabadság-tér 17. sz. (Tözsdep.)

A Liniment. Ca. sici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kö-zvénynél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—50, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz”.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.